

ХТО ГАТОВЫ ДА ПЕРАМЕН?

Прэтэндэнты на пераезд

Зразумела, работа вядзецца, каб дапамагчы беспрацоўным уладкавацца ў жыцці. Але далёка не ўсе, хто шукае працу, ведаюць аб праграме перасялення. На гэты раз інфармацыя вырашылі амаль што з парога. Кожны, хто заходзіць у хол цэнтра занятасці, мог атрымаць звесткі па гэтай тэме.

Некаторых ідэя перасялення яўна зацікавіла. У іх ліку 56-гадовы Сяргей. Ён большую частку жыцця працаваў будаўніком, але зараз яго непакоіць высокі артэрыяльны ціск. Працаваць на вышыні не можа, але быў бы згодны ўладавацца дворнікам альбо вартаўніком. На жаль, прэтэндэнтаў на такія вакансіі, як у мадэльнае агенцтва.

Да размовы падключыўся прадстаўнічага выгляду статны мужчына. Назваў сябе Мікалай Мікалаевіч, узрост — 50 гадоў. Мужчына не працуе два гады.

Пакуль пошукі работы не далі патрэбных вынікаў. Напрыклад,

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

у той дзень, калі адбылася наша сустрэча, Мікалай бабываў у трох месцах. Вакансію грузчыка занялі, а на дворніка прапанавалі скласці рэзюмэ, толькі пасля гэтага адбудзецца адбор прэтэндэнтаў.

Мужчына паведаміў, што гатовы паехаць працаваць жывёлаводам у Мінскі раён, дзе прапануюць жыллё. Але ці даедзе да месца?

Яшчэ адзін гродзенец, 50-гадовы Анатоль мае канкрэтную мэту — зарабіць, бо за 300 рублёў у месяц кожны дзень на працу хадзіць не згодны. Мужчына раскажаў, што можа працаваць зваршчыкам, электрыкам, кіроўцам. Аб яго багатым лёсе можна судзіць па геаграфіі — Урал, Чэхаславакія, Казахстан... Таму пераезд яго не палохае... Галоўнае, каб за работу добра плацілі, не менш за 600 рублёў. За доўгім рублем ён гатовы паехаць у сельскую мясцовасць, хоць і работа там цяжэйшая.

Чаму не склалася?

Сапраўды, у перасяленцаў больш шанцаў уладкавацца ў сельскай мясцовасці, падкрэсліў супрацоўнік гарадскога цэнтра занятасці Віктар КІСЯЛЁЎ. Пры пераездзе

беспрацоўны атрымлівае бязвыплатную фінансавую падтрымку — каля 1,8 тысячы рублёў. Калі чалавек перасяляецца з аднаго горада ў іншы, сума меншая — каля 1,4 тысячы.

Аднак нельга сказаць, што гараджане кінуліся пераязджаць у вёскі і аграгарадкі, як адзначае суразмоўнік. Напрыклад, за папярэднія два гады перасялілася шэсць сям'яў — па тры ў год. Сярод адрасоў — горад Слонім, Мастоўскі раён, Брэсцкая вобласць. Каб не вяртаць «пад'ёмныя», трэба адпрацаваць на новым месцы не менш за паўгода. Былі выпадкі, калі звальняліся з новай працы пасля года. Прычыны розныя. Напрыклад, Ігар з Зэльвенскага раёна не змог справіцца з нагрузкай на новым месцы. Літаральна два гады таму ён пераехаў у Дзяржынскі раён, дзе ўладкаваўся па спецыяльнасці — галоўным заатэхнікам на агракамбінаце. Па яго словах, прэтэнзій да бытавых умоў не ўзнікала, жыллём спецыяліста забяспечылі. Але працаваць прыходзілася дапазна, часам без выхадных. Такага напружанага

рытму мужчына проста не вытрымаў. Таму і прыняў рашэнне вярнуцца бліжэй да дому.

Пасля вяртання ў Гродна, пайшоў працаваць мантажнікам у прыватную будаўнічую фірму. Спецыяльнасць асвойвае па ходзе справы.

Пераехалі і задаволены

Так пра сябе можа сказаць Станіслаў Іосіфавіч са Шчучынскага раёна. Ён скончыў аграрную ВНУ, па спецыяльнасці ветэрынар. Працаваў на ветстанцыі. І ўсё б нічога, але дарога на работу ад дому займала 16 км і зарплата не задавальняла. Таму і пачаў мужчына, які мае сям'ю, шукаць больш спрыяльныя ўмовы. Дзякуючы сваёй спецыяльнасці, знайшоў працу ў суседнім Гродзенскім раёне, на буйным агракамбінаце. Спачатку працаваў у адным з філіялаў, а затым яго перавялі на галаўное прадпрыемства з больш шырокімі паўнамоцтвамі. Шматдзетнай сям'і адразу далі кватэру ў Скідзеле, амаль удвая вырасла зарплата, жонка таксама знайшла работу па спецыяльнасці — працуе

швачкай. «Добра, што ёсць праграма па перасяленні беспрацоўных, — кажа Станіслаў, — зараз мы і іншым падказваем аб яе існаванні».

З пачатку года з Гродна, ды і ў цэлым па вобласці, пакуль ніхто з беспрацоўных не скарыстаўся магчымасцю пераехаць у іншую мясцовасць. Ці захаваецца ў рэгіёне тэндэнцыя росту перасяленцаў — беспрацоўных, скажаць цяжка. Магчыма, паспрыяе гэтым і тыдзень перасялення. Толькі падчас гарадской акцыі Віктар Кісялёў знаёміў з ёй да 10 чалавек у дзень.

— Прыходзілі ў асноўным мужчыны працаздольнага ўзросту, — адзначаў работнік цэнтра занятасці, — многія выказвалі жаданне працаваць у сельскай гаспадарцы. — Але тут трэба ўлічваць і іншы бок — наймальніка. А ён хоча прымаць у сябе кваліфікаваных спецыялістаў — ветэрынарных урачоў, заатэхнікаў, аграномаў.

Паводле базы даных, вакансій на вёсцы хапае, асабліва ў жывёлагадоўлі. Гэта галіна зараз актыўна развіваецца, і спецыялісты патрэбны ўсюды.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ПА ўВАЖЛІВАЙ ПРЫЧЫНЕ

Гэту гісторыю я пачула ад сваёй новай прыяцелькі Ніны, з якой летась пазнаёмілася ў санаторыі. Апынуўшыся за адным сталом, мы неўпрыкмет разгаварыліся і чаго толькі не прыгадалі...

Гадоў колькі таму Ніна як малады спецыяліст прыйшла на працу ў адну сталічную арганізацыю. Цікавая работа, цудоўны калектыў, адэкватны кіраўнік — усё найлепшым чынам! Адзінае, праз нейкі час пайшла пагалоска: установа, дзе іх арганізацыя арандуе плошчу пад офіс, збіраецца ўвесці прапускны рэжым. Гэта значыць, што кожны з супрацоўнікаў атрымае электронную картку-пропуск, якая будзе дакладна паведамляць начальству, хто на колькі хвілін спазніўся, хто раней дадому пайшоў. Карацей — аніякай вольніцы, усё пад пільным кантролем, яшчэ і падвоеным, бо час ад часу стан працоўнай дысцыпліны правярала начальства зверху.

І трэба ж — якраз у такі востры момант адна з Нініных калеганак умудрылася спазніцца аж... на дзве гадзіны.

— Пішы тлумачальную! — загадаў ёй звычайна стрыманы шэф.

Часу на гэта дзяўчыне спатрэбілася зусім няшмат, і хутка ён, не верачы вачам, чытаў: «Я спазнілася на працу, таму што бачыла вельмі цікавы сон і мне трэба было дагледзець яго да канца».

З гэтай тлумачальнай рагатаў увесь калектыў. Можна, рагоча і зараз, бо аматарка паспаць па-ранейшаму час

ад часу спазняецца. Напэўна, якраз пад раніцу ёй сняцца самыя прыгожыя сны?

Ірына Матусевіч,
Дзяржынскі раён.

ЗАБІЦЬ НЕ ЗАБІЛА, АЛЕ Ж ШУМУ НАРАБІЛА

Гадоў 50 таму па нашым Дняпры (вёска Лучын на беразе стаіць) праплывалі цэлыя караваны плытоў, кожны — даўжынёй з кіламетр, а то і болей. На іх спецыяльныя «буданы» стаялі, печкі для гатавання ежы, бо шляху ж некалькі дзён: калі да Лоева, а калі і да Кіева...

Ад веку нашы лучынцы зараблялі на сплаве. Праца гэта цяжкая, небяспечная, аднак за яе і плацілі. Загнаў, дапусцім, караван у Лоеў — атрымай 700 савецкіх рублёў, што, вядома ж, не раўня цяперашнім... Ды і «левыя» заробкі ў пльагонаў былі, бо лес жа ўсім патрэбны. А дзе яго ўзяць па боскай цане? Ну вядома — у пльагонаў. «Да Лоева ўсё пабудавана з крадзенага лесу, — казаў стары «сплаўны» дзед Лёнік. — А наш Лучын дык і наогул — да апошняй дошчачкі!»

Значыць, і сапраўды зараблялі пльагоны добра. Гулялі, трэба сказаць, таксама: займалі амаль усю сталуюку і «гудзелі» да позняй ночы. Моды браць з сабой жонак ці «запрашаць дзяўчатак» тады не было. Без іх абыходзіліся: розныя размовы вялі, песні спявалі. Найбольш — пра тое, як еха-

лі казакі, як «ревела буря, гром гремел»...

Работніцы сталовай супраць гэтых «песень» нічога не мелі, бо гэта ж, сучаснай мовай кажучы, віп-кліенты былі: за некалькі сваіх гулянак месячны план «рабілі».

А вось жонкі «сплаўных» абураліся (яшчэ мякка кажучы): тым найперш, што мужчыны меры не ведалі, напіваліся, на сваіх дваіх з банку амаль ніхто не выходзіў. Жонкі іх, як бявенні, расцягвалі: «падрульвалі» хто з каляскай, хто з тачкай — чакалі, «грузілі»...

Дык вось — чарговая палучка, чарговая гулянка. Першай і загадка па свайго Пятра пацягнулася Маня. Адчувала, што ранавата яшчэ, таму па дарозе заехала да мясцовага ўмельца — забрала з рамонт рэдуктар ад швейнай машыны, у торбу паклала. І пасядзела б у людзей, каб ім не спаць...

Прышлося да сталойкі ехаць, стаяць пад вокнамі: банкет быў у поўным разгары.

Але ж чую Маня, што дзверы адчыняюцца, што нейкі мужык (якраз як яе?), відаць, да ветру ідзе, бо на хаду расшпіляецца, да плота кіруе. І — галоўнае — якраз туды, дзе звычайна жонкі сядзяць, дзе іх тачкі стаяць. А ён што — мазі адліўшы, тут паскудства будзе чыніць? Дык жа не!

Маня наперарэз... І з крыкам «Гад... А вось жа табе!» як жакне сваёй торбай з рэдуктарам...

«Гад» з капытоў, як той казаў.

І не яе гэта муж — Маня носам чую... І ці жывы, не ведае...

З таго страху рванула наўцёкі, гарадамі. Толькі ў хату ўляцела — гаспадар яе заяўляецца. Не п'яны. Кажы, усе там працверзелі, бо нейкая вар'ятка ледзь Яўгінчыка не забіла. Па галаве агрэла, ён нічога не помніць...

«Што ж за баба была? — варажылі затым пльагоны. — Можы, нейкай лес задорага

прадалі? Можы, нечым пакрыўдзілі?»

А Маня тым часам ужо павесялела, бо жывы чалавек — не забіла! І муж яе паспакайнеў: больш не бунтаваў, калі даводзіла, што з іхнімі гулянкамі трэба завязваць, што яны нічым добрым не скончацца...

Але ж потым не стрымалася, расказала некаму, што «лашкі» ў Яўгінчыка — ад яе... Разам пасмяяліся.

І Яўгінчык гонар не страціў: з бабай разбірацца не стаў...

Вось такі быў каларыт жыцця. Цяпер — на ўспамін аб ім — хіба дзве назвы: і тую прыстань, і кантору людзі па-ранейшаму завуць сплаўнымі.

Соф'я Кусянкова,
в. Лучын, Рагачоўскі раён.

ЯКАЯ ЯНА, БЕЛАРУСКАЯ ВЁСКА?

Аб тым, што ў майго мужа ёсць стрыечныя браты на Пскоўшчыне, я чула даўно: яшчэ ў першыя гады замужжа пра гэта расказвала свякроў, паказвала фатаграфіі, падбівала некалі з'ездзіць — разам. І мы, вядома, згаджаліся, а як да справы, то вечна не выпадала: то ў нас дзеці малыя, то грошай няма, то нейкія клопаты звалюцца...

У выніку мы з той блізкай раднёй і сапраўды жылі на адлегласці: абменьваліся паштоўкамі ды тэлефоннымі званкамі з нязменным абяцаннем прыехаць — то мы да іх, то яны.

Але ж...

Гадоў дзесяць назад перад Калядамі адзін з братаў паведаміў, што ён з сям'ёй (калі мы, вядома ж, не супраць) прыедзе на тыдзень, каб не проста пазнаёміцца, але і «ўбачыць краіну»: з'ездзіць у Мір ды Нясвіж, сядзіць у музеі, у тэатры...

Усё гэта было зразумела, мы адразу ж купілі білеты, даведзіліся, як наладзіць экскурсіі...

Невырашальным заставаўся тым часам адно: нашы госці хацелі ўбачыць, што такое беларуская вёска. А як ім яе паказаць, калі мы — гараджане?

Гэты свой клопат я «агучыла» ў кампаніі супрацоўнікаў і ў адказ пачула, што сям'я адной з каляжанак у свой загарадны дом зімою не ездзіць, але ў суседа ёсць ключ. Яны могуць пазваніць яму. Той натопіць печкі (і нават лазню)... Калі госці захочуць, можа звадзіць іх да жонкі на ферму і ў школьны музей, пакатаць па лесе на сваім кані...

Адмаўляцца ад гэтай прапановы нам не выпадала. І вось пасля працы ў пятніцу мы загрузіліся ў машыну і пакіравалі ў бок Валожына, у незнаёмую (яшчэ і нам) беларускую вёску.

Дарога туды была б добрая, калі б не... мяцеліца, што ва ўсю гуляла за горадам. Але ж ваўкоў баяцца — у лес не хадзіць: мы смелі ехалі далей — спачатку па шашы, потым — па асфальце і нават па прасёлку. Да мэты заставалася нейкіх пяць ці сем кіламетраў, калі мы... селі.

— Дзякуй богу, што ў вёсцы, — казаў мой муж. — Тут хоць лапаты можна пазычыць.

— І што — дадуць? — не паверыў чамусьці яго брат з Пскоўшчыны.

— Думаю, так.

Мужчыны пакіравалі ў бок бліжняй хаты, мы (дзве кабеты і дзесяцігадовае дзяўчо) засталіся чакаць у машыне — думаць, што ж далей, і ніякага выйсця не бачыць...

Тым часам да нас кіравалі ўжо трое мужчын.

— Не дрэйфі, браткі, адкапаем, — казаў незнаёмы. — А вось дзяўчат трэба ў хату завесці. Чаго ім тут мерзнуць?

Я дрэнна ўяўляла сябе ў чужой незнаёмай хаце. А гасцям дык наогул мову заняло: па глыбокім снезе і след у след мы моўчкі пайшлі за дзядзькам.

— Вось тут вада, вось чайнік, заварка, хлеб, — камандаваў гаспадар у сваёй цёплай кухні. — Так што не сядзіце тут склаўшы рукі — арганізуйце чайку. Хлопцы ў ахвотку выпіюць, снегу пакідаўшы.

Дзядзька ўсё казаў правільна. Але ж як было слушацца?..

Нашу нерашучасць гаспадар зразумеў па-свойму. Насцярожана спытаў:

— Вы што — грэбуеце? Дык так і скажыце...

— Не, ну што вы, — запырчыла я і... стала гаспадарчыць — ставіць на пліту чайнік, а на стол кубкі. Дзіця наша разоў колькі «збегала» да машыны, каб да чаю прынесці нечага свайго.

У выніку хвілін праз трыццаць-сорак мы сядзелі за сталом, пілі гарбату, гаварылі пра дарогу, мяцеліцу, раку Вялікую, што цячэ ў Пскове, пра вёскі — у якой заселі і ў якую ехалі... Развіталіся з новым знаёмым амаль як родныя.

Потым быў іншы дом, іншы вясковец, сапраўдная лазня, вчэра з гарэлкай. І чым больш нашы госці сядзелі за сталом, тым болей дапытвалі: «А ці выпадае ў вас «селі» каля той хаты, ці не «падстаўным» быў яе гаспадар: то-бок ці не дамовіліся мы аб належным «прыёме», бо, маўляў, быць не можа, каб нехта чужы мала таго, што даў інструменту, дык яшчэ і сам стаў раскідваць снег, запрашаць у хату, частаваць...»

Шчыра кажучы, усё гэта здзіўляла і нас, але ж ні аб чым і ні з кім мы не дамаўляліся...

Пасля ад'езду госці нам прыслалі вялікі ліст з падзякай і цэлы пакет фатаграфій: мы на плошчы Перамогі, у Траецкім прадмесці, у Заслаўі, каля Чырвонага касцёла, у тэатры, у лесе на кані...

У той вёсцы, дзе заселі, чамусьці не да здымаў было, але ж менавіта яна засталася ў памяці — і нашай, і нашых гасцей.

Н. С.

г. Мінск

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.